

EUROOPAN UNIONI

Alueiden komitea

subsidiarity

NETWORK

Toissijaisuus- periaatetta käsittelevä selvitys

2012

EUROOPAN UNIONI

Alueiden komitea

**TOISSIJAISUUSPERIAATETTA KÄSITTELEVÄ
SELVITYS VUODELTA 2012**

Toissijaisuusperiaatetta käsittelevä selvitys vuodelta 2012

1. Johdanto

Talous- ja finanssipolitiikan ohjausta tiukennettiin merkittävästi EU:n tasolla talous- ja finanssikriisin seurauksena. Samaan aikaan ovat kasvaneet myös paineet koordinoida vero-, talous- ja jopa sosiaalipolitiikkaa paremmin jäsenvaltioiden välillä. Koordinoinnin tiivistäminen on ehdottomasti tarpeen, mutta samalla on myös säilytettävä selkeä näkemys toimivallan jakautumisesta monitasoisen hallinnon järjestelmässä: päätökset tulee tehdä tarkoituksenmukaisimmalla tasolla ja mahdollisimman lähellä kansalaisia. Toissijaisuusperiaatteen kunnioittaminen on toisin sanoen entistäkin tärkeämpää, jotta monitasoinen Eurooppa pystyy toimimaan kriisitilanteessa.

Alueiden komitea (AK) on siksi vuonna 2012 vahvistanut asemaansa toissijaisuusperiaatteen johtavana asiantuntijana Euroopan unionissa. AK on tänä Lissabonin sopimuksen ja sen uusien, toissijaisuusperiaatteeseen liittyvien määräysten kolmantena täytäntöönpanovuonna kehittänyt ja tarkentanut strategiaansa ja kehitellyt seurantavälineitään. Tässä AK:n kolmannessa toissijaisuusperiaatetta käsittelevässä selvityksessä selostetaan tiivistetysti näitä uusia kehitysvaiheita.

Alueiden komitean oikeus panna vireille kanne Euroopan unionin tuomioistuimessa EU:n säädöksen kumoamiseksi toissijaisuusperiaatteen noudattamatta jättämisen perusteella on näkyvin parannus AK:n institutionaaliseen rooliin toissijaisuusperiaatteen alalla.¹ AK:n vastuuta lisäsivät kuitenkin myös eräät muut Lissabonin sopimuksen määräykset. Toissijaisuusperiaatetta käsittelevässä perussopimuksen artiklassa mainitaan erikseen paikallinen ja alueellinen ulottuvuus² ja korostetaan näin tarvetta kunnioittaa paikallis- ja alueviranomaisen toimivaltaa EU:ssa. Vaikka AK ei ole virallisesti mukana järjestelyssä, jonka mukaan kansallisen parlamentin on kuultava alueellisia parlamentteja toissijaisuusperiaatteeseen liittyvän ennakkovaroitusmenetelmän puitteissa³, sen institutionaalinen asema edellyttää sen tukevan alueellisia parlamentteja. Sen varmistaminen, että päätökset tehdään tarkoituksenmukaisella hallintotasolla (EU-, valtio-, alue- tai paikallistasolla) ja mahdollisimman lähellä kansalaisia, on alue- ja paikallisviranomaisia EU:n toimielinrakenteessa edustavan elimen luonnollinen tehtävä.

AK on siksi valinnut lähestymistavan, joka kattaa tuomioistuinvalvonnan lisäksi myös lainsäädäntävaiheen. Mahdollista EU:n tuomioistuimessa vireille pantavaa kannetta olisi pidettävä viimeisenä keinona ja viimeisenä vaiheena prosessissa, joka kattaa koko päätöksentekomenettelyn. Tuomioistuinikäsitellyn aloittaminen merkitsisi lainsäädäntäprosessissa tapahtuneen virheen

¹ Ks. toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan N:o 2 (jäljempänä 'pöytäkirja N:o 2') 8 artikla.

² Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa todetaan seuraavaa: "Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti unioni toimii aloilla, jotka eivät kuulu sen yksinomaiseen toimivaltaan, ainoastaan jos ja siltä osin kuin jäsenvaltiot eivät voi keskushallinnon tasolla tai alueellisella taikka paikallisella tasolla riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla."

³ Ks. pöytäkirjassa N:o 2 oleva 6 artikla.

tunnustamista. AK pyrkii mieluummin tiivistämään yhteistyötä muiden EU:n toimielinten kanssa lainsäädännön mahdollisimman hyvän laadun takaamiseksi. AK katsoo, että sen tehtäviin kuuluu toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seuraaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, eikä ainoastaan osana säännönmukaista lausunnotyötä, vaan myös kaikissa poliittisen syklin vaiheissa eli politiikkojen ja lainsäädännön valmisteluvaiheessa, sekä täytäntöönpano- ja arviointivaiheissa, sen jälkeen kun toimet ovat tulleet voimaan.

Tällainen kokonaisvaltainen ja yhteistyöhön perustuva lähestymistapa näkyy käsillä olevassa AK:n kolmannessa toissijaisuusperiaatetta käsittelevässä vuosiselvityksessä, joka kattaa AK:n suorittamat toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantatoimet ajalta 1. tammikuuta – 31. joulukuuta 2012. Aluksi esitellään tarkistetun strategian pääkohdat (osa 2) ja sen jälkeen täytäntöönpanotoimet vuonna 2012 (osa 3). Lopuksi arvioidaan vaikutuksia tarkastelemalla AK:n lausuntojen sisältöä toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta (osa 4), joskin varsinaisia päätelmiä on vaikea tehdä käsiteltävänä olevan siirtymävuoden ajalta, sillä uusi strategia ja välineet otettiin käyttöön vasta vuoden 2012 loppupuoliskolla.

2. Toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seuranta koskevan tarkistetun strategian käyttöönotto

AK:n työvaliokunta hyväksyi toukokuussa 2012 uuden strategian toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaan⁴. Strategian yleisenä tavoitteena on, että AK:sta tulee toissijaisuusperiaatteen johtava asiantuntija EU:ssa ja se voi tarjota tasokkaita subsidiariteettianalyysseja etenkin lausunnoissaan ja antaa siten panoksensa toissijaisuusperiaatetta käsittelevään keskusteluun.

Erityisesti uudella lähestymistavalla pyritään

- vahvistamaan toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantatyön hallintorakennetta AK:ssa
- luomaan kattava lähestymistapa toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaan EU:n koko päätöksentekoprosessissa
- saamaan asiasta vastaavat EU:n ja kansalliset instituutiot mukaan seurantatyöhön
- vahvistamaan AK:n valmiutta mahdollisiin toimiin kanteen nostamiseksi Euroopan unionin tuomioistuimessa.

⁴ Toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seuranta: alueiden komitean tarkistettu strategia, R/CdR 606/2012.

2.1 Poliittinen ohjaus: toissijaisuusperiaatetta käsittelevä ohjausryhmä

Uuden strategian ensimmäinen pilari on toissijaisuusperiaatetta käsittelevä ohjausryhmä, joka vastaa toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantatyön poliittisesta ohjauksesta AK:ssa. Ohjausryhmä huolehtii seurantatyön asianmukaisesta koordinoinnista ja poliittisista jatkotoimista läpi vuoden. Sen tehtäviin kuuluu erityisesti toissijaisuusperiaatteeseen liittyvien vuotuisten painopisteiden valinta ja parhaiten soveltuvien toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston välineiden ja menettelyjen käyttöä koskevien ehdotusten tekeminen⁵, jotta voidaan tukea AK:n esittelijöiden työtä lainsäädäntäprosessissa.

2.2 Lähestymistapa: kokonaisvaltainen toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantajärjestelmä EU:n koko päätöksentekoprosessin kattamiseksi

Tarkistetussa strategiassa tehdään selväksi, että toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seuranta aloitetaan AK:ssa lainsäädäntää edeltävässä vaiheessa. Toissijaisuusperiaatetta käsittelevä asiantuntijaryhmä (johon kuuluu toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkostosta toissijaisuusperiaatteeseen liittyvän asiantuntemuksen ja vahvan EU-oikeuden tuntemuksen perusteella valittuja virkamiehiä) valitsee tarkasteltuaan perinpohjaisesti Euroopan komission työohjelmaa ja lainsäädäntäprosessin etenemissuunnitelmia muutamia toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta kiinnostavia EU-aloitteita. Tätä silmällä pitäen toissijaisuusperiaatteen ohjausryhmä valmistelelee sitten ehdotuksensa toissijaisuusperiaatetta koskevaksi AK:n työohjelmaksi, joka esitetään AK:n työvaliokunnalle hyväksyttäväksi.

AK:n hallinto laatii työohjelman pohjalta sisäisen ennakkovaroitusjärjestelmän, jonka avulla varmistetaan AK:lta mahdollisia toimia edellyttävien EU:n lainsäädäntöehdotusten sekä toissijaisuusperiaatteeseen liittyviä ongelmia kenties aiheuttavien muiden kuin lainsäädäntöehdotusten asianmukainen seuranta. Heti kun tällaisia tapauksia havaitaan, AK:ssa käynnistyy prosessi, johon osallistuvat kaikki asianomaiset poliittiset ja hallinnolliset sidosryhmät ja jonka tuloksena määritetään ja suunnitellaan vuoden aikana – ennen komission ehdotuksen antamista ja sen jälkeen – toteutettavat toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantatoimet.

Jotta kaikki ymmärtäisivät periaatteen samalla tavalla ja EU:n ehdotuksia arvioitaisiin johdonmukaisesti, AK pitää sisällön näkökulmasta tiukasti kiinni perussopimuksissa vahvistetuista ehdoista⁶, joiden mukaan EU:n ei tule toimia jaettuun toimivaltaan kuuluvilla aloilla, ellei toimia katsota välttämättömiksi ja elleivät ne tuo selkeää lisäarvoa. Koska nykyisessä pöytäkirjassa N:o 2 ei kuitenkaan esitetä aineellisia perusteita sen arvioimiseen, onko toissijaisuusperiaatetta loukattu, AK käyttää edelleen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden arviointitaulukkoaan⁷, jossa viitataan aiemmassa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyssä pöytäkirjassa

⁵ Vaikutustenarviointeihin liittyvät kuulemismenettelyt, kohdenneet ja avoimet kuulemismenettelyt, toimintasuunnitelman käyttö ja REGPEXin käyttö, ks. kohta 2.3.

⁶ Ks. SEUn 5 artiklan 3 kohta.

⁷ Ks. www.cor.europa.eu/subsidiarity, kohta "Subsidiarity Toolkit". AK:n hallinto on kehitellyt ja parannellut taulukkoa vuodesta 2007. Se on muun muassa Euroopan komission pääosastojen hyväksymä, ja sitä käyttävät monet institutionaaliset kumppanit (ks. esimerkiksi Euroopan komission antamat vaikutustenarvioinnin suuntaviivat, SEC(2009) 92, ja komission vuoden 2009 kertomus toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista (16. kertomus, "Parempi säädöskäytäntö vuonna 2008"), COM(2009) 504 final).

(Amsterdamin sopimuksen pöytäkirja N:o 30) asetettuihin perusteisiin. Taulukko ei koske ainoastaan toissijaisuusperiaatetta⁸, vaan siinä korostetaan myös tarvetta määritellä toimivallan tyyppi ja EU:n toiminnan oikeusperusta heti subsidiariteettianalyysin alussa ja painotetaan yhteyttä suhteellisuusperiaatteeseen⁹ sekä "parempaan lainsäädäntöön" liittyvien tekijöiden huomioon ottamisen tärkeyttä arvioitaessa EU:n aloitteita.

2.3 Täytäntöönpanovälineet: toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosto ja asiantuntijaryhmä

Toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosto perustettiin vuonna 2007, ja siitä on tullut luotettava väline, johon vuoden 2012 lopussa kuului 141 kumppanitahoa¹⁰. Sen jäsenkunta ja edustajisto kasvoivat jälleen vuonna 2012, kun siihen liittyi etupäässä alueellisia parlamentteja (Sachsen-Anhaltin osavaltion maapäivät ja Hampurin maapäivät Saksasta, Kanariansaarten aluevaltuusto Espanjasta ja Italian alueellisten parlamenttien puhemiesten konferenssi Italiasta). Huomionarvoista on myös Alankomaiden kuntien aktiivisempi osallistuminen kuntaliiton (VNG) kautta. Verkostoon kuuluu nyt paikallis- ja alueviranomaisia ja niiden yhdistyksiä kaikkialta EU:sta Viroa lukuun ottamatta. Verkosto tukee kaikkea AK:n tekemää toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantatyötä antamalla AK:n esittelijöille ja jäsenille laadukasta tietoa toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta, jotta AK:n lausunnoissa voidaan arvioida asianmukaisesti toissijaisuusperiaatteen toteutumista.

Vaikka toissijaisuusperiaatetta käsittelevä uutislehti ilmestyy 2 kertaa vuodessa ja kumppaneilla on tilaisuuksia tavata toisiaan koko vuoden ajan, verkosto toimii pääasiassa verkkosivustonsa kautta. Verkkosivuilla on erillinen osio lainsäädäntävaltaa käyttäville alueille; tähän kuuluu erityisesti REGPEX-ennakkovaroitusjärjestelmä. Verkostoon kuuluvien kumppanitahojen konsultoinnit (olivatpa ne avoimia eli kumppanien spontaneihin reaktioihin perustuvia tai kohdennettuja eli esittelijän pyynnöstä käynnistettyjä) ovat tärkein työväline AK:n esittelijän valmistellessa lausuntoluonnostaan. Lainsäädäntää edeltäviä vaikutustenarviointeja varten järjestettävät kuulemismenettelyt ovat myös tapa arvioida yhteistyössä Euroopan komission kanssa eräiden komission ehdotusten vaikutuksia paikallis- ja alueviranomaisiin ja estää subsidiariteettiongelmien ilmaantuminen myöhemmässä vaiheessa. Toimintasuunnitelma, jonka mukaisesti voidaan perustaa viidestä kymmeneen hengen työryhmiä, täydentää kuulemismenettelyjä. Se on keino tarkastella tiettyjä politiikanaloja laadullisemmasta näkökulmasta.

Tarkistetun strategian tärkein välineuutuus on kuitenkin subsidiariteettikysymysten paikallisten ja alueellisten asiantuntijoiden kokoaminen ryhmäksi, joka tukee toissijaisuusperiaatetta käsittelevän ohjausryhmän työtä ja AK:n lausuntotyötä yleensä. Asiantuntijaryhmän on tarkoitus antaa panoksensa toissijaisuusperiaatetta koskevaan vuotuisen työohjelmaan ja olla tarpeen mukaan AK:n esittelijöiden käytettävissä.

⁸ Jonka perusteella voidaan vastata kysymykseen "Tulisiko EU:n toimia?"

⁹ Jonka perusteella voidaan vastata kysymykseen "Miten EU:n tulisi toimia" ja jota sovelletaan myös asioissa, joissa EU:lla on yksinomainen toimivalta.

¹⁰ Ks. täydellinen luettelo kumppanitahoista 31.12.2012 liitteessä 1.

3. Strategia käytännössä: ennakkovalvonta, vahvempi painopisteasettelu, läheisempi yhteistyö alueellisten parlamenttien ja aluehallitusten kanssa

Toukokuussa 2012 hyväksytty tarkistettu strategia otettiin käyttöön sitä seuranneiden kuukausien aikana. Kohokohtia olivat seuraavat:

3.1 Toissijaisuusperiaatetta käsittelevän ohjausryhmän ja asiantuntijaryhmän muodostaminen

Toissijaisuusperiaatetta käsittelevä ohjausryhmä perustettiin syyskuussa 2012. Siihen kuuluu yksi jäsen jokaisesta poliittisesta ryhmästä: Jean-François Istasse (BE, PSE), Mark Hendrickx (BE, EA), Graham Tope (UK, ALDE) ja Michael Schneider (DE, PPE), joka on toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston puheenjohtaja ja koordinaattori. Ryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 30. marraskuuta 2012, mutta se oli aloittanut työnsä jo välittömästi syyskuussa nimeämällä 16 jäsentä toissijaisuusperiaatetta käsittelevään asiantuntijaryhmään.

Asiantuntijaryhmän 16 subsidiariteettikysymysten paikallis- ja aluetason asiantuntijaa tapasi ensimmäisen kerran 25. lokakuuta 2012. Tavoitteena oli valita Euroopan komission juuri julkaisemassa vuoden 2013 työohjelmassa luetelluista aloitteista ne, joita olisi ensisijaisesti seurattava toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta. Kun komission virkamiehet olivat esitelleet työohjelman, käytiin keskustelu, jonka pohjalta asiantuntijaryhmä valitsi muutamia aloitteita seuraavien kolmen kumulatiivisen kriteerin perusteella: 1) aloitteilla tulisi olla selkeä poliittinen merkitys paikallis- ja alueviranomaisille, 2) aloitteiden tulisi liittyä paikallis- ja alueviranomaisten toimivalta-aloihin ja 3) aloitteissa tulisi olla potentiaalinen subsidiariteettiulottuvuus.

3.2 Toissijaisuusperiaatetta koskevan työohjelman 2013 valmistelu

Asiantuntijaryhmän laatima luettelo oli tärkeä lähtökohta, jonka pohjalta toissijaisuusperiaatetta käsittelevä ohjausryhmä laati toissijaisuusperiaatetta koskevan AK:n työohjelman. Työvaliokunta hyväksyi ohjelman lopulta 30. tammikuuta 2013. AK keskittyy vuonna 2013 toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantatyössä viiteen painopisteeseen¹¹. Samalla kuitenkin korostetaan, että joustavuus on välttämätöntä ja painopisteitä voidaan mukauttaa vuoden kuluessa toimielinten aikataulun tai aloitteiden todellisen sisällön valossa, sillä näitä tekijöitä ei täysin tiedetty painopisteiden valintahetkellä.

3.3 Alueellisten parlamenttien tietokanta REGPEX

REGPEX on toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkon alainen verkko, johon voivat osallistua lainsäädäntävaltaa käyttävien alueiden parlamentit ja hallitukset. Se perustettiin tukemaan alueita, jotta ne voivat roolinsa mukaisesti seurata toissijaisuusperiaatteen toteutumista EU:n

¹¹

Neljä komission vuoden 2013 työohjelmaan sisältyneitä aloitteita (sähköinen laskutus julkisten hankintojen alalla, meriliikenteen sisämarkkinoita koskeva "sininen vyöhyke", jätehuolto politiikan ja -lainsäädännön uudelleentarkastelu sekä ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointia energia-alalla koskevat säännöt, joilla mahdollistetaan uusien keinojen turvallinen käyttö hiilivetyjen etsinnässä) ja kaupunkiliikenne.

lainsäädännössä, erityisesti kun otetaan huomioon Lissabonin sopimuksen jälkeinen ennakkovaroitusjärjestelmä ja kansallisten parlamenttien mahdollisuus kuulla niitä. REGPEX aloitti toimintansa helmikuussa 2012. Sen toiminta heijastaa IPEXin¹² toimintaa ja liittyy siihen. IPEX on kansanedustuslaitosten välinen EU-tiedon foorumi, joka toimii jäsenvaltioiden parlamenttien yhteydessä.

3.3.1 Pääasialliset tehtävät

REGPEXiin sisältyy hakukone, joka yhdistää toisiinsa EU:n aloitteet ja alueellisten parlamenttien ja hallitusten niistä tekemät analyysit. Sen kautta pääsee myös suoraan tutustumaan tärkeisiin tietolähteisiin, joista voi olla apua laadittaessa subsidiariteettianalyysia, kuten Euroopan komission tekemiin vaikutustenarviointeihin. Se on väline, jonka avulla valitaan ensisijaisia kohteita toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaan varten. Ennakkovaroitusjärjestelmään sisältyvissä asiakokonaisuuksissa esitetään taustatietoa valituista aloitteista ja koordinoidaan työtä siten, että alueelliset parlamentit ja hallitukset jakavat ja julkaisevat kannanottojaan kahdeksan viikkoa kestäväen ennakkovaroitusvaiheen aikana. Vuonna 2012 tällainen asiakokonaisuus koski julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuja direktiiviehdotuksia (COM(2011) 895, 896 ja 897). Alueellisten parlamenttien ja hallitusten kannanotot analysoitiin, ja niistä laadittiin tiivistelmäanalyysi AK:n esittelijälle.

3.3.2 Tietokannasta verkostoksi

REGPEX koordinoi myös EU:n alueiden työskentelyä. Vuoden 2012 lopussa siihen kuului 39 parlamenttia ja 28 hallitusta lainsäädäntävaltaa EU:ssa käyttävistä 74 alueesta. Kaikkien 74 alueellisen parlamentin yksityiskohtaiset kuvaukset ja yhteystiedot asetetaan pian saataville verkkoon. Kuvaukset esitetään EU:n alueiden kartoituksen pohjalta. Tulevien kuukausien aikana testataan alueellisten REGPEX-yhteystahojen järjestelmää.

REGPEX-verkoston osallistuvat alueelliset parlamentit ja hallitukset kokoontuivat ensimmäisen kerran 12. joulukuuta 2012 arvioimaan tietokannan toimivuutta, keräämään palautetta käyttäjiltä ja keskustelemaan tulevasta kehityksestä Euroopan komission, Euroopan parlamentin, jäsenvaltioiden parlamenttien ja IPEXin edustajien läsnä ollessa. Kokouksessa nousi esiin selkeä viesti: REGPEXin ei tulisi olla vain tekninen tietokanta. Alueelliset parlamentit ja hallitukset haluavat saada äänensä kuuluville EU:n lainsäädäntäprosessissa, ja REGPEX koetaan sitä ajatellen hyödyllisenä välineenä, joka soveltuu erinomaisesti rajallisessa ajassa tapahtuvaan tiedonvaihtoon sekä koordinointiin. Foorumi on saanut kiitosta myös muilta EU:n toimielimiltä. Erityisesti Euroopan komissio saa toissijaisuusperiaatteeseen liittyviä kannanottoja suoraan alueilta, jotka antavat arvokkaan panoksen, vaikka perussopimuksissa ei vahvistetakaan oikeusperustaa niiden viralliselle osallistumiselle lainsäädäntäprosessiin. REGPEX voi olla mielenkiintoinen yhteyspiste tässä mielessä. Se voi myös olla hyödyllinen väline helpotettaessa tietojenvaihtoa kansallisten ja alueellisten parlamenttien välillä.

12

<http://www.ipex.eu>

AK jatkaa vuonna 2013 järjestelmän kehittämisestä ja kannustaa alueellisia parlamentteja ja hallituksia vaihtamaan mielipiteitä ja julkaisemaan kannanottojaan REGPEXissä.

3.4 Kuulemismenettelyt

Vuonna 2012 on jatkettu kuulemismenettelyjen järjestämistä toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkon kautta. AK:n esittelijöiden pyynnöstä on toteutettu kohdennettuja konsultointeja, ja toukokuusta 2012 alkaen niitä on voitu tehdä myös toissijaisuusperiaatetta käsittelevän ohjausryhmän aloitteesta. Vuonna 2012 toteutettiin kaksi tällaista konsultointia: toinen esittelijä Ivan Žagarin (SI, PPE) pyynnöstä Verkkojen Eurooppa -välineestä (COM(2011) 659) 29. marraskuuta 2011 – 15. tammikuuta 2012 ja toinen Euroopan komission tiedonannosta "Enemmän hyötyä irti EU:n ympäristötoimenpiteistä: luottamuksen lisääminen parantamalla tietämystä ja reagointia" (COM(2012) 95) lausunnon "Kohti seitsemättä ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa – EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon tehostaminen" valmistelun yhteydessä (esittelijä Nilgun Canver (UK, PSE)) 25. toukokuuta – 6. heinäkuuta 2012.¹³

Lisäksi verkostoon kuuluvat tahot voivat myös esittää subsidiariteettianalyseja mistä tahansa EU:n ehdotuksesta. Ne ladataan verkkosivuille ja välitetään tarvittaessa asianomaiselle AK:n esittelijälle.

Toissijaisuusperiaatetta käsittelevän asiantuntijaryhmän kuuleminen järjestettiin ensimmäisen kerran vuoden 2012 lopussa. Se ei liittynyt varsinaiseen EU:n ehdotukseen vaan järjestettiin Franz Schausbergerin (AT, PPE) pyynnöstä aiheesta "Hallinnon hajauttaminen Euroopan unionissa ja paikallisen ja alueellisen itsehallinnon asema EU:n politiikan muotoilussa ja toteuttamisessa" annettavan oma-aloitteisen lausunnon, jonka esittelijäksi hänet oli nimetty, valmistelemiseksi. Kuulemismenettely pidettiin 21. marraskuuta 2012 – 3. tammikuuta 2013.¹⁴

AK teki myös Euroopan komission kanssa yhteistyötä neljännen rautatiepaketin vaikutusten arvioinnin valmistelussa. Euroopan komissio käynnisti ensinnäkin paikallis- ja alueviranomaisten konsultoinnin AK:n verkostojen ja foorumien, myös toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston, kautta, ja toiseksi AK esitti tästä aiheesta omia kysymyksiään paikallis- ja alueviranomaisille 11. toukokuuta 2012 – 21. kesäkuuta 2012. Lyhyestä varoitusaajasta ja konsultoinnin kestosta huolimatta saatiin yksitoista vastausta viranomaisilta seitsemästä jäsenvaltiosta.¹⁵ Kaikki kannanotot toimitettiin Euroopan komissiolle yhdessä kuulemisraportin kanssa.

3.5 Toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston toimintasuunnitelma

Toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston toimintasuunnitelma otettiin käyttöön vuonna 2009 neljännen toissijaisuusperiaatetta käsitelleen konferenssin jatkotoimena. Toimintasuunnitelmassa kannustetaan alue- ja paikallisviranomaisia yksilöimään EU:n poliittisten tavoitteiden täytäntöönpanoon liittyviä parhaita toimintatapoja ja vaihtamaan tietoa niistä

¹³ Raportit kuulemismenettelyistä julkaistaan toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston verkkosivuilla osoitteessa www.cor.europa.eu/subsidiarity (Activities, Consultations).

¹⁴ Ks. edellinen alaviite.

¹⁵ Ks. edellinen alaviite.

toissijaisuusperiaatteen hengessä, kiinnittäen erityistä huomiota kansalaisyhteiskuntaa edustavien organisaatioiden osallistumiseen. Se täydentää seurantaverkoston työtä siten, että sen avulla analysoidaan erityisiä EU:n politiikanaloja toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta yhden vuoden ajanjaksona.

Verkoston toimintasuunnitelmassa keskityttiin vuonna 2012 Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin (TEN-T). Göteborgin kaupunki ja Länsi-Götanmaan alue perustivat paikallis- ja alueviranomaisista muodostuvan ryhmän analysoimaan tätä politiikanalaa toissijaisuusperiaatteen ja monitasoisen hallinnon näkökulmasta. Ryhmä kokoontui ensimmäisen kerran joulukuussa 2011 ja keskusteli AK:n COTER-valiokunnan jäsenten Ivan Žagarin (SL, PPE), Väino Hallikmägin (EE, ALDE) ja Uno Silbergin (EE, EA) kanssa toisessa kokouksessaan helmikuun 2012 lopussa.

Työryhmä on saanut valmiiksi raportin, johon sisältyy uuden Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevan politiikan analyysi toissijaisuusperiaatteen ja monitasoisen hallinnon näkökulmasta sekä useita ryhmän jäsenten esittelemiä hyviä käytänteitä. Lisäksi on tehty poliittisia päätelmiä, joiden tarkoituksena on antaa yleiskuva siitä, mitä paikallis- ja alueviranomaiset ajattelevat uudesta Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevasta politiikasta ja sen vaikutuksista. Osa näistä päätelmistä esitettiin *Open Days* -tapahtuman toissijaisuusperiaatetta käsittelevässä seminaarissa 10. lokakuuta 2012. Seminaarin puheenjohtajana oli toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston koordinaattori Michael Schneider (DE, PPE), ja tilaisuudessa puhuivat Ismail Ertug (Euroopan parlamentin jäsen, DE, PSE), Jean-Eric Paquet (liikenteen ja liikkumisen pääosaston eurooppalaisesta liikenneverkosta vastaavan linjan johtaja), molemmat asiaa käsittelevät AK:n esittelijät Bernard Soulage (FR, PSE) ja Ivan Žagar (SI, PPE), Johan Nyhus (Göteborgin apulaiskaupunginjohtaja), Mimmi von Troil (Länsi-Götanmaan aluevaltuutettu) ja TEN-T-toimeenpanoviraston edustaja Anna Livieratou.

Verkoston toimintasuunnitelmaan sisältyi ensimmäisen kerran suora näkemystenvaihto AK:n jäsenten kanssa sekä mahdollisuus ryhmän jäsenille tehdä läheistä yhteistyötä AK:n esittelijöiden kanssa.

4. Toissijaisuusperiaate AK:n lausunnoissa

AK antoi 71 lausuntoa vuonna 2012.¹⁶ Niistä 70 prosenttiin (49:ään) sisältyi nimenomainen viittaus toissijaisuusperiaatteen soveltamiseen, kuten AK:n työjärjestyksen 51 artiklan 2 kohdassa edellytetään, ja 43 prosentissa esitettiin selkeä kanta siitä, kunnioitetaanko aloitteessa tätä periaatetta.

Noin puolet niistä lausunnoista, joissa ei mainittu toissijaisuusperiaatetta (22), koski joko muita kuin lainsäädäntöaloitteita (komission tiedonantoja, vihreitä kirjoja tai kertomuksia) tai oli AK:n omasta aloitteesta (oma-aloitteiset lausunnot) tai Euroopan komission pyynnöstä (suuntaa-antavat lausunnot) annettuja eikä siten liittynyt mihinkään tiettyyn asiakirjaan. Kuitenkin kuusi niistä lausunnoista, joissa ei noudatettu työjärjestyksen 51 artiklan 2 kohtaa, koski lainsäädäntöehdotuksia aloilla, joilla AK:n kuuleminen on pakollista eli joilla AK voisi muodollisesti nostaa kumoamiskanteen toissijaisuusperiaatteen noudattamatta jättämisen perusteella.

¹⁶ Ks. yhteenveto 1. tammikuuta – 31. joulukuuta 2012 annetuista lausunnoista liitteessä 2.

Seuraavat AK:n vuonna 2012 antamat lausunnot ovat erityisen merkittäviä toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta, sillä niistä muutamissa on esitetty toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden kunnioittamiseen liittyviä epäilyjä tai on jopa katsottu periaatteen jääneen noudattamatta: oma-aloitteinen lausunto "Monitasoisen hallinnon kulttuurin luominen Eurooppaan: alueiden komitean valkoisen kirjan jatkotoimet" (CdR 273/2011), lausunto "Ehdotus yleisasetukseksi yhteiseen strategiakehykseen kuuluvista rahastoista" (CdR 4/2012), lausunto "Ehdotus asetukseksi EAKR:sta" (CdR 5/2012), lausunto "Ehdotus asetukseksi Euroopan sosiaalirahastosta" (CdR 6/2012), lausunto "Verkkojen Eurooppa -väline" (Euroopan laajuisen liikenneverkon suuntaviivojen tarkistaminen) (CdR 648/2012), lausunto "Lentoasemapaketti" (CdR 649/2012), lausunto "Kohti seitsemättä ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa" (CdR 1119/2012), lausunto "Julkisia hankintoja koskeva paketti" (CdR 99/2012), lausunto "Tietosuojapaketti" (CdR 625/2012) ja lausunto "Palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuva työntekijöiden lähettäminen työhön toiseen jäsenvaltioon" (CdR 1185/2012).¹⁷

Lainsäädäntöehdotuksia käsittelevien lausuntojen määrä (42) kasvoi vuonna 2012 huomattavasti, mikä osoittaa vuonna 2011 alkaneen suuntauksen jatkuvan. Yli puolessa näistä käsiteltiin ehdotuksia sellaisilla jaetun toimivallan aloilla, joilla AK:n kuuleminen on pakollista. Niiden tapausten määrä, joissa AK:n lausunnoissa nostetaan esiin toissijaisuusperiaatteen noudattamiseen liittyviä huolenaiheita tai jopa havaitaan ehdotuksissa toissijaisuusperiaatteen vastaisia säännöksiä, on kasvanut tasaisesti vuodesta 2011.

Kuten aiempina vuosina on havaittu, toissijaisuusperiaatteesta on vääjäämättä tulossa lausuntojen laadintatyön lähtökohta. AK:n uusien oikeuksien ja velvollisuuksien valossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista olisi kuitenkin arvioitava poikkeuksetta kaikissa pakollisen kuulemisen aloilla annettuja lainsäädäntöehdotuksia käsittelevissä lausunnoissa.

Subsidiariteettiviittausten laatu AK:n lausunnoissa hyötynee vasta perustetun ohjausryhmän seurantatyöstä, sillä ryhmä voi kehottaa esittelijöitä kiinnittämään huomiota mahdollisiin puutteisiin ja esittää muutosehdotuksia täysistunnolle esitettyihin lausuntoluonnoksiin sisältyvien subsidiariteettiviittausten vahvistamiseksi. Ohjausryhmän jäsenet ovat käyttäneet tätä oikeutta kerran ja esittäneet esittelijän tukeman muutosehdotuksen palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvaa työntekijöiden lähettämistä käsittelevään lausuntoon (CdR 1185/2012).

5. Lopuksi

AK:n toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantatyö tehostui selvästi vuonna 2012 uuden strategian ansiosta. AK jatkoi luotettavien seurantavälineiden avulla kokonaisvaltaista lähestymistapaansa, jossa toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantavastuu kattaa koko lainsäädäntösyklin. AK tiivistä yhteistyötään sekä muiden EU:n toimielinten kanssa – erityisesti Euroopan komission kanssa tehdyn yhteistyöpöytäkirjan puitteissa – että muiden EU:n aloitteiden subsidiariteettitarkastuksia tekevien elinten, kuten kansallisten ja alueellisten parlamenttien kanssa. Sen lausunnoissa esitetään yhä

¹⁷

Ks. tarkempia tietoja kaikista näistä AK:n lausunnoista liitteessä 3.

perusteellisempia arvioita toissijaisuusperiaatteen noudattamisesta ja esitetään ehdotuksia lainsäädäntätyön parantamiseksi.

Toissijaisuusperiaatetta koskeva työohjelma vuodeksi 2013 on ensimmäinen järjestelmällinen yritys seurata EU:n aloitteita alusta alkaen. Toissijaisuusperiaatetta käsittelevän ohjausryhmän opastamana ja toissijaisuusperiaatteen toteutumista seuraavan asiantuntijaryhmän paikallisten ja alueellisten subsidiariteettiasiantuntijoiden avustuksella AK pystyy varmasti hoitamaan tehtävänsä tällä alalla yhä paremmin kaikkien EU:n kansalaisten hyödyksi.

Uuden hallintarakenteen ja uusien seurantavälineiden tuloksista päästään nauttimaan vasta jonkin ajan kuluttua. Kuudennen toissijaisuusperiaatetta käsittelevän konferenssin järjestäminen vuonna 2013 Saksan liittoneuvoston (Bundesrat) kanssa Berliinissä tarjoaa hyvän tilaisuuden arviointiin. EU-, valtio-, alue- ja paikallistason toimielimet kutsutaan mukaan arvioimaan toissijaisuusperiaatteen asemaa ja vaikutusta EU:n lainsäädäntätyössä Lissabonin sopimuksen jälkeisessä tilanteessa.

Seuraavan toissijaisuuskonferenssin järjestäminen yhteistyössä liittoneuvoston kanssa ja sen tiloissa on selkeä signaali. Kansallisten parlamenttien ja alueiden komitean, jotka ovat perussopimuksissa tunnustettuja toissijaisuusperiaatteen vartijoita, tulisi yhdistää voimansa arvioidessaan EU:n aloitteita omista näkökulmistaan. AK on sitoutunut voimakkaasti tätä tulevaan työhön, ja konferenssissa tarkastellaan keinoja tavoitteen saavuttamiseksi.

*

* *

Liite 1

**Luettelo kumppaneista
Toissijaisuusperiaatteen seurantaverkosto AK:ssa**

141 kumppania 31. joulukuuta 2012

**Parlamentit tai edustajakokoukset
lainsäädäntävaltaa käyttäviltä alueilta**

Niederösterreichin maapäivät	Itävalta
Burgenlandin maapäivät	Itävalta
Kärntenin maapäivät	Itävalta
Tirolin maapäivät	Itävalta
Vorarlbergin maapäivät	Itävalta
Flanderin parlamentti	Belgia
Vallonian parlamentti	Belgia
Brysselin pääkaupunkialueen parlamentti	Belgia
Ranskankielisen yhteisön parlamentti	Belgia
Ahvenanmaan maakuntapäivät	Suomi
Baijerin maapäivät	Saksa
Baden-Württembergin maapäivät	Saksa
Hessenin maapäivät	Saksa
Nordrhein-Westfalenin maapäivät	Saksa
Niedersachsenin maapäivät	Saksa
Sachsen-Anhaltin maapäivät	Saksa
Schleswig-Holsteinin maapäivät	Saksa
Thüringenin maapäivät	Saksa
Hampurin maapäivät	Saksa
Emilia-Romagnan aluevaltuusto	Italia
Marchen aluevaltuusto	Italia
Sardinian aluevaltuusto	Italia
Toscanan aluevaltuusto	Italia
Trenton autonomisen maakunnan aluevaltuusto	Italia
Friuli-Venezia Giulian aluevaltuusto	Italia
Abruzzon aluevaltuusto	Italia
Calabrian aluevaltuusto	Italia
Piemonten aluevaltuusto	Italia
Azorien aluevaltuusto	Portugali
Madeiran aluevaltuusto	Portugali
Asturiasin aluevaltuusto	Espanja
Baskimaan alueparlamentti	Espanja
Kanariansaarten aluevaltuusto	Espanja

Katalonian alueparlamentti	Espanja
Extremaduran aluevaltuusto	Espanja
Galician alueparlamentti	Espanja
Navarran alueparlamentti	Espanja
Walesin edustajisto	Yhdistynyt kuningaskunta
Pohjois-Irlannin edustajisto (NIA)	Yhdistynyt kuningaskunta

Hallitukset tai toimeenpanoelimet
lainsäädäntävaltaa käyttäviltä alueilta

Niederösterreichin osavaltion hallitus	Itävalta
Wienin kaupunginhallitus	Itävalta
Steiermarkin osavaltion hallitus	Itävalta
Vorarlbergin osavaltion hallitus	Itävalta
Oberösterreichin osavaltion hallitus	Itävalta
Flaamilainen hallitus	Belgia
Baijerin osavaltion hallitus	Saksa
Hessenin osavaltion hallitus	Saksa
Niedersachsenin osavaltion hallitus	Saksa
Sachsenin osavaltion hallitus	Saksa
Rheinland-Pfalzin osavaltion hallitus	Saksa
Hampurin kaupunkiosavaltion senaatti	Saksa
Abruzzon aluehallitus	Italia
Bolzano – Alto Adigen maakuntahallitus	Italia
Lombardian aluehallitus	Italia
Piemonten aluehallitus	Italia
Veneton aluehallitus	Italia
Emilia-Romagnan aluehallitus	Italia
Azorien aluehallitus	Portugali
Madeiran aluehallitus	Portugali
Baskimaan aluehallitus	Espanja
Kanariansaarten aluehallitus	Espanja
Galician aluehallitus	Espanja
Madridin aluehallitus	Espanja
Valencian aluehallitus	Espanja
Murcian aluehallitus	Espanja
Asturiasin aluehallitus	Espanja
Skotlannin hallitus	Yhdistynyt kuningaskunta

Paikallis- tai alueviranomaistahot, joilla ei ole lainsäädäntävaltaa

Sofian kaupunki	Bulgaria
Zlínin kaupunki	Tšekki
Auvergnen aluevaltuusto	Ranska
Dunkerquen kaupunkiyhteisö	Ranska
Euren lääninvaltuusto	Ranska
Augsburgin kaupunki	Saksa
Erlangenin kaupunki	Saksa
Patrasin kunta	Kreikka
Budapestin kaupunki	Unkari
Alessandrian maakunta	Italia
Radviliškisin hallintopiiri	Liettua
Flevolandin läänin hallitus	Alankomaat
Twenten kuntaverkosto (johon kuuluvat Almelo, Borne, Hengelo, Enschede ja Oldenzaal)	Alankomaat
Overijsselin lääni	Alankomaat
Łódźin kaupunki	Puola
Łódźin voivodikunnan aluejohtajan kanslia	Puola
Ison-Puolan aluejohtajan kanslia	Puola
Pommerin voivodikunnan alueparlamentti	Puola
Masovian voivodikunnan aluejohtajan kanslia	Puola
Sleesian voivodikunnan aluehallitus	Puola
Taviran kaupunki	Portugali
Hunedoaran kaupunki	Romania
Galatin lääninvaltuusto	Romania
Košicen autonomisen alueen hallitus	Slovakia
Nitran itsehallintoalue	Slovakia
Izolan kaupunki	Slovenia
Barcelonan maakuntavaltuusto	Espanja
Ceutan autonominen erillisalue	Espanja
Madridin kaupunki	Espanja
Göteborg	Ruotsi
Länsi-Götanmaan alue	Ruotsi
Skånen aluehallitus	Ruotsi

Paikallis- ja/tai alueviranomaisten järjestöt

Arco Latino	eurooppalainen järjestö
Euroopan alueiden liitto	eurooppalainen järjestö
Euroopan raja-alueiden liitto AEBR	eurooppalainen järjestö
Lainsäädäntävaltaa käyttävien Euroopan alue-edustajistojen konferenssi (CALRE)	eurooppalainen järjestö
Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto (CEMR)	eurooppalainen järjestö
Eurocities	eurooppalainen järjestö
REGLEG	eurooppalainen järjestö
Itävallan osavaltioiden päämiesten kokous	Itävalta
Kyproksen kuntaliitto	Kypros
Tanskan alueiden liitto	Tanska
Tanskan kuntaliitto	Tanska
Suomen Kuntaliitto	Suomi
Lozèren kunnanjohtajien ja valittujen edustajien yhdistys	Ranska
Atlantin kaaren kaupunkien liitto	Ranska
Ranskan alueiden liitto	Ranska
Saksan kaupunkien ja kuntien liitto	Saksa
Saksan piirikuntaliitto	Saksa
Kreikan lääninviranomaisten liitto (ENAE)	Kreikka
Euroopan kuntien ja alueiden neuvoston Italian edustusryhmä AICCRE	Italia
Italian alueellisten parlamenttien puhemiesten konferenssi	Italia
Italian maakuntaliitto (UPI)	Italia
Latvian paikallis- ja alueviranomaisten liitto	Latvia
Liettuan paikallisviranomaisten liitto	Liettua
Alankomaiden läänien liitto (IPO)	Alankomaat
Alankomaiden kuntaliitto (VNG)	Alankomaat
Romanian kuntaliitto	Romania
Romanian kaupunkiliitto	Romania
Kansallinen lääninvaltuustojen liitto	Romania
Aragonin kuntaliitto	Espanja
Extremaduran maakunta- ja kuntaliitto	Espanja
Ruotsin paikallis- ja alueviranomaisten liitto (SALAR)	Ruotsi
Skotlannin paikallisviranomaisten yleiskokous (COSLA)	Yhdistynyt kuningaskunta

AK:n maakohittiset valtuskunnat

Irlannin valtuskunta	Irlanti
Luxemburgin valtuskunta (Syvicol)	Luxemburg
Maltan valtuskunta	Malta
Romanian valtuskunta	Romania
Yhdistyneen kuningaskunnan valtuskunta (LGA)	Yhdistynyt kuningaskunta

Kansalliset parlamentit

Itävallan liittoneuvosto (Bundesrat)	Itävalta
Ranskan senaatti	Ranska
Kreikan parlamentti	Kreikka
Italian senaatti	Italia
Portugalin tasavallan kansalliskokous	Portugali

Liite 2: Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

AK:n valiokunta	1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyjen lausuntojen määrä	Säädösehdotuksista annettujen lausuntojen määrä	Lausuntojen määrä, joissa viitataan selvästi toissijaisuusperiaatteeseen (tj 51 artiklan 2 kohta)*	Lausuntojen määrä, joissa arvioidaan toissijaisuusperiaatteen noudattamista	Asiaan liittyneet toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuulemiset	AK:n pakollisen kuulemisen piiriin kuuluvilla politiikanaloilla hyväksytyjen lausuntojen määrä	
						Lainsäädäntöehdotukset	Muut kuin lainsäädäntöehdotukset
CIVEX	12	5	10	3	1	0	0
COTER	14	10	9	6	1	10	2
ECOS	13	9	8	5	3	2	1
EDUC	10	7	10	8	0	4	2
ENVE	12	4	9	7	3	4	7
NAT	9	6	3	2	0	2	1
BUDG	1	1	0	0	0	0	0
TOTAL	71	42	49	31	8	22	13

* 10. tammikuuta 2010 voimaan tulleen AK:n työjärjestyksen 51 artiklan 2 kohdan mukaan "komitean lausuntoihin sisältyy nimenomainen viittaus toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamiseen".

CIVEX

Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

Lausunnon viite #	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ¹⁸	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kulttu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen
Oma-aloitteinen lausunto CdR 273/2011 fin (CIVEX)	16. helmikuuta 2012	Monitasoisen hallinnon kulttuurin luominen Eurooppaan: alueiden komitean valkoisen kirjan jatkotoimet	Ei	Ei	Ei	Ei sovelleta. ¹⁹	Kyllä (toissijaisuusperiaate, toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 274 final, 18. toukokuuta 2011 COM(2011) 275 final, 18. toukokuuta 2011 COM(2011) 276 final, 18. toukokuuta 2011 CdR 197/2011 fin (CIVEX)	16. helmikuuta 2012	Lausunto aiheesta "Uhrin oikeuksia koskeva paketti"	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate)

¹⁸ Lainsäädäntöprosessin aikana.

¹⁹ Lausunnossa arvioidaan monitasoista hallintoa EU:ssa, minkä vuoksi toissijaisuusperiaate on yleiskysymys eikä sen noudattamisen arviointi ole relevantti kysymys.

Lausunnon viite #	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen
COM(2011) 455 final, CdR 199/2011 fin (CIVEX)	15. helmikuuta 2012	Uudistettu eurooppalainen toimintasuunnitelma kotouttamista varten	Ei	Ei	Kyllä ²¹	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 637 final, 13. lokakuuta 2011 CdR 364/2011 fin (CIVEX)	16. helmikuuta 2012	EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan vaikutuksen lisääminen: muutossuunnitelma	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (hallintotavan parantaminen)
COM(2011) 666 final, CdR 365/2011 fin (CIVEX)	3. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Laajentumisstrategia sekä vuosien 2012 ja 2012 tärkeimmät haasteet" (tiedonanto)	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 735 final, CdR 10/2012 fin (CIVEX)	3. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Vihreä kirja – Perheiden yhdistäminen"	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, monitasoinen hallinto)

²⁰ Lainsäädäntöprosessin aikana.

²¹ Vaikka kuulemista ei teknisesti järjestetty vaikutustenarvioinnin yhteydessä, sen tarkoituksena oli antaa Euroopan komissiolle (sisäasioiden pääosastolle) paikallis- ja alueviranomaisten panos liittyen toiseen eurooppalaiseen kotouttamisohjelmaan, jota silloin laadittiin. Kuulemista koskeva raportti sekä kaikki saadut kannanotot toimitettiin Euroopan komissiolle AK:n pääsihteerin 25.5.2011 päiväämällä kirjeellä. Myös Kalogeropoulos (EL, PPE) hyödynsi kuulemisen tuloksia lausunnotuonnostaan laatiessaan.

Lausunnon viite #	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen
COM(2011) 743 final, CdR 9/2012 fin (CIVEX)	18. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Komission tiedonanto Maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa"	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 835 final, CdR 11/2012 fin (CIVEX)	18. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Komission tiedonanto EU:n sisäisen solidaarisuuden lisäämisestä turvapaikka-asioissa – Vastuun parempaan jakamiseen ja keskinäisen luottamuksen lisäämiseen tähtäävä EU:n ohjelma"	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate)
COM(2011) 749 final, COM(2011) 750 COM(2011) 751 COM(2011) 752 COM(2011) 753 CdR 12/2012 fin (CIVEX)	18. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "EU:n rahoitusvälineet sisäasioissa"	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)

Lausunnon viite #	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista²⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen
COM(2011) 758 COM(2011) 759 COM(2011) 884 CdR 13/2012 fin (CIVEX)	18. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "EU:n rahoitusvälineet oikeus- ja kansalaisuusasioissa"	Kyllä	Ei, paitsi 168 artiklan 4 kohdan osalta (turvatoimet kansanterveyden puolesta)	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)
COM(2011) 837, 838, 839, 840, 842, 843, 844, 865 final, CdR 732/2012 (CIVEX)	9. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Komission tiedonanto – Globaali Eurooppa – Uusi lähestymistapa EU:n ulkoisen toiminnan rahoittamiseen"	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011)293, 308 final, COM(2012) 85 final, CdR 1269/2012 (CIVEX)	10. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Laillisen talouden suojeleminen"	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä (toissijaisuusperiaate)

COTER

Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikan-ala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²²	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosta kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 610 final, CdR 371/2011 (COTER)	15. helmikuuta 2012	Ehdotus –Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY) 5 päivänä heinäkuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1082/2006 muuttamisesta yhtymien perustamisen ja toteuttamisen selkeyttämiseksi, yksinkertaistamiseksi ja parantamiseksi	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 615 final, CdR 4/2012 (COTER)	3. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus yleisasetukseksi yhteiseen strategiakehykseen kuuluvista rahastoista"	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattamatta jättäminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)

²²

Lainsäädäntöprosessin aikana.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädös-ehdotus?	Politiikan-ala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²³	Onko toissijaisuus-periaatteen toteutumisen seurantaverkosta kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuus-periaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuus-periaatteeseen / suhteellisuus-periaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 614 final, CdR 5/2012 (COTER)	3. toukokuuta 2012	Lausunto Euroopan aluekehitysrahastoa koskevasta asetusehdotuksesta	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (kehotetaan Euroopan komissiota tarkistamaan asetuseronnosta siten, että otetaan huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)
COM(2011) 607 final, CdR 6/2012 (COTER)	3. toukokuuta 2012	Lausunto Euroopan sosiaalirahastoa koskevasta asetusehdotuksesta	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattamatta jättäminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)
COM(2011) 612 final, CdR 7/2012 (COTER)	3. toukokuuta 2012	Lausunto Euroopan koheesiorahastoa koskevasta asetusehdotuksesta	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, monitasoinen hallinto)

23

Lainsäädäntöprosessin aikana.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädös-ehdotus?	Politiikan-ala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²³	Onko toissijaisuus-periaatteen toteutumisen seurantaverkosta kuulu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuus-periaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuus-periaatteeseen / suhteellisuus-periaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 650 final, CdR 8/2012 (COTER)	3. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Euroopan laajuista liikenneverkkoa koskevan lainsäädäntökehityksen tarkistaminen"	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate)
Suuntaa-antava lausunto CdR 650/2012 (COTER)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Tulevaisuuden kaupungit: ekologisesti ja sosiaalisesti kestävät kaupungit"	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (monitasoinen hallinto)
COM(2011) 611 final, – 2011/0273 (COD) CdR 647/2012 (COTER)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus erityissäännöksistä Euroopan alueellista yhteistyötä koskevan tavoitteen tukemiseksi Euroopan aluekehitysrahastosta"	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen)
COM (2011) 665 ja COM (2011) 659 CdR 648/2012 (COTER)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Verkkojen Eurooppa -välineestä	Kyllä	Kyllä	Kyllä (kohdennettu kuuleminen 29. marraskuuta 2011 – 15. tammikuuta 2012, mainittu lausunnossa)	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate)

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädös-ehdotus?	Politiikan-ala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²³	Onko toissijaisuus-periaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuus-periaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuus-periaatteeseen / suhteellisuus-periaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 823 final, COM(2011) 828 final, COM(2011) 824 final, COM(2011) 827 final, CdR 649/2012 (COTER)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Lentoasemapaketti"	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattamatta jättäminen)	Ei
COM(2012) 128 final, CdR 1272/2012 (COTER)	10. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Itämeren aluetta varten laadittu Euroopan unionin tarkistettu strategia"	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (monitasoinen hallinto)
SWD(2012) 106 final, CdR 1683/2012 (COTER)	29. marraskuuta 2012	Lausunto kumppanuuden käytännesäännöistä	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, monitasoinen hallinto)

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädös-ehdotus?	Politiikan-ala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²³	Onko toissijaisuus-periaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuus-periaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuus-periaatteeseen / suhteellisuus-periaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
CdR 1684/2012 (COTER)	29. marraskuuta 2012	Lausunto paikallisyhteisöjen omista kehittämishankkeista	Ei	Kyllä ²⁴	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate)
COM(2012) 496 final, CdR 2027/2012 (COTER)	29. marraskuuta 2012	Lausunto yhteisestä strategiakehyksestä	Kyllä	Kyllä	Ei (Eurooppa 2020 -seurantafoorumin kuuleminen)	Ei	Kyllä (suhteellisuusperiaate, monitasoinen hallinto)

²⁴

Taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden osalta; riippuu kunkin tulevan mahdollisen lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta.

ECOS

Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädös-ehdotus?	Politiikanal a, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²⁵	Onko toissijaisuus-periaatteen toteutumisen seurantaverkoston kulttu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuus-periaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
Oma-aloitteinen lausunto COM(2011) 594 final, CdR 332/2011 (ECOS)	15. helmikuuta 2012	Yhteinen finanssitransaktioverojärjestelmä ja direktiivin 2008/7/EY muuttaminen	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Ei
Komission lausuntopyyntö 28. lokakuuta 2011 Suuntaa-antava lausunto CdR 333/2011 (ECOS)	15. helmikuuta 2012	Lasten köyhyys	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Ei
Suuntaa-antava lausunto CdR 56/2012 (ECOS)	4. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Aktiivisena ikääntyminen: innovointi – älykkäät terveyspalvelut – elämänlaadun parantaminen"	Ei	Ei	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate, monitasoinen hallinto)

²⁵

Lainsäädäntöprosessin aikana.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanal a, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²⁵	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 609 final, CdR 335/2011 (ECOS)	3. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Sosiaalisia muutoksia ja innovaatioita koskeva Euroopan unionin ohjelma"	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Ei
Suuntaa-antava lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan globalisaatiorahastosta (2014–2020)" COM(2011) 608 final, CdR 334/2011 (ECOS)	3. toukokuuta 2012	Lausunto Euroopan globalisaatiorahastosta (2014–2020)	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (monitasoinen hallinto)
COM(2011) 685 final, COM(2011) 684 final, COM(2011) 683 final, COM(2011) 681 final, CdR 14/2012 (ECOS)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto vastuullisen yritystoiminnan paketista	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, hallinnollinen taakka)

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanal a, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²⁵	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosta kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 897 final, CdR 100/2012 (ECOS)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto käyttöoikeussopimusten tekemisestä	Kyllä	Ei	Kyllä (ensimmäinen ennakkovaroitusjärjestelmään liittyvän tietokannan ("REGPEX") kautta toteutettu kuuleminen)	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)
COM(2011) 834 final, CdR 98/2012 (ECOS)	9. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva ohjelma (2014–2020)"	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Ei
COM(2012) 55 final, CdR 747/2012 (ECOS)	10. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Valkoinen kirja – Toimintasuunnitelma riittäviä, turvattuja ja kestäviä eläkkeitä varten"	Ei	Ei	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate)
COM(2011) 895 & 892 final, CdR 99/2012 (ECOS)	9. lokakuuta 2012	Lausunto julkisia hankintoja koskevasta paketista	Kyllä	Ei	Kyllä (ensimmäinen ennakkovaroitusjärjestelmään liittyvän tietokannan ("REGPEX") kautta toteutettu kuuleminen)	Kyllä (noudattamatta jättäminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, administrative burdens)
COM(2012) 209 final, CdR 1528/2012 (ECOS)	29. marraskuuta 2012	Lausunto EU:n valtiontukiudistuksesta	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen)

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanal a, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²⁵	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2012) 131 final, COM(2012) 130 final, CdR 1185/2012 (ECOS)	29. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuva työntekijöiden lähettäminen työhön toiseen jäsenvaltioon"	Kyllä	Ei ²⁶	Kyllä ²⁷	Kyllä (noudattamatta jättäminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate)
COM(2012) 35 final, CdR 1364/2012 (ECOS)	29. marraskuuta 2012	Lausunto eurooppalaisen säätiön (FE) perussäännöstä	Kyllä	Ei	Ei (kuitenkin kannanottojen julkaiseminen REGPEXissä)	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)

²⁶ Komission valitseman oikeusperustan mukaan (SEUT-sopimuksen 352 artikla).

²⁷ Esittelijän SMN-verkoston jäsenille 9. heinäkuuta 2012 lähettämä kirje, jossa heitä pyydetään vastaamaan esitettyihin kysymyksiin.

EDUC

Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ²⁸	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
Oma-aloitteinen lausunto CdR 191/2011 (EDUC)	15. helmikuuta 2012	Euroopan kulttuuripääkaupunki -aloitteen tulevaisuus	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate)
COM(2011) 567 final, CdR 290/2011 (EDUC)	16. helmikuuta 2012	Korkeakoulutuksen nykyaikaistaminen	Ei	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate)
COM(2011) 788 final, CdR 400/2011 (EDUC)	4. toukokuuta 2012	Lausunto yhteisestä Erasmus-ohjelmasta – asetusehdotus	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)
COM(2011) 657 final, CdR 399/2011 (EDUC)	4. toukokuuta 2012	Lausunto Euroopan laajuisista televiestintäverkoista – asetusehdotus	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate)

²⁸

Lainsäädäntöprosessin aikana.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista²⁸	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 785 final, CdR 401/2011 (EDUC)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto Luova Eurooppa -ohjelmasta	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)
COM(2011) 809 final, CdR 402/2011 (EDUC)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 -puiteohjelmasta	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen)
COM(2012) 9, 10, 11 final, CdR 625/2012 (EDUC)	10. lokakuuta 2012	Lausunto tietosuojaa koskevasta asiakirjapaketista	Kyllä	Ei	Ei, kuitenkin alueellisten parlamenttien kannanottojen julkaiseminen REGPEXissä	Kyllä (noudattamatta jättäminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate)
COM(2011) 877 & 882 final, CdR 626/2012 (EDUC)	10. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetun direktiivin muuttaminen ja avoin data"	Kyllä	Ei	Ei, kuitenkin alueellisten parlamenttien kannanottojen julkaiseminen REGPEXissä	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, monitasoinen hallinto)

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista²⁸	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kulttu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2012) 60 final, CdR 1112/2012 (EDUC)	30. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Innovointistrategia kestävästä kasvusta varten: biotalousstrategia Euroopalle"	Ei	Ei ²⁹	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (monitasoinen hallinto)
COM(2012) 407 final, CdR 2077/2012 (EDUC)	30. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös" Euroopan kulttuuripääkaupunki - tapahtumaa koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Ei

²⁹

Tutkimuksen/innovoinnin, maatalouden ja teollisuuden kilpailukyvyyn osalta. Ympäristöä koskeva pakollinen lausuntopyyntö; riippuu kunkin tulevan mahdollisen lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta.

ENVE

Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 321 final, CdR 190/2011 (ENVE)	16. helmikuuta 2012	Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ympäristömeludirektiivin täytäntöönpanosta direktiivin 2002/49/EY 11 artiklan mukaisesti	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, monitasoinen hallinto)
Puheenjohtajavaltio Tanskan lausuntopyyntö 12. tammikuuta 2012 CdR 85/2012 (ENVE)	4. toukokuuta 2012	Energiatehokkuus kunnissa ja alueilla – tarkastelussa maaseutualueiden ja kaupunkien erot	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Ei

30

Lainsäädäntöprosessin aikana.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
Euroopan komission varapuheenjohtajan kirje 19. heinäkuuta 2011 CdR 329/2011 (ENVE)	3. toukokuuta 2012	Suuntaa-antava lausunto EU:n ilmanlaatu- ja päästöpolitiikan tarkistamisesta	Ei sovelleta (ei vielä, sillä lainsäädäntöehdotusta ei ole vielä tehty)	Kyllä	Kyllä (kohdennettu kuuleminen 18. lokakuuta – 2. joulukuuta 2011, mainittu lausunnossa)	Ei	Kyllä (monitasoinen hallinto)
COM(2011) 874 final, – 2011/0428 COD CdR 86/2012 (ENVE)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelmaa (Life) koskevaksi asetukseksi"	Kyllä	Kyllä	Kyllä (vaikutustenarvioinnin yhteydessä kuuleminen näissä edeltävässä vaiheessa 2011)	Kyllä	Kyllä (suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 658 final – 2011/0300 (COD) CdR 20/2012 (ENVE)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta"	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Ei

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosta kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 789 final, CdR 87/2012 (ENVE)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus –Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja raportoimiseksi sekä muiden ilmastonmuutosta koskevien tietojen raportoimiseksi kansallisella ja unionin tasolla"	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 885 final – CdR 88/2012 (ENVE)	10. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Energia-alan etenemissuunnitelma 2050"	Ei	Kyllä ³¹	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)

³¹

Energia- ja ympäristökysymysten osalta – riippuu kunkin tulevan mahdollisen lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosta kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
Oma-aloitteinen lausunto CdR 89/2012 (ENVE)	10. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Vuoristoalueiden esimerkkiin perustuvat aluekohtaiset lähestymistavat ilmastonmuutokseen EU:ssa"	Ei	Kyllä ³²	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate)
Puheenjohtajavaltion lausuntopyyntö CdR 1751/2012 (ENVE)	10. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ilmastonmuutoksen sopeutuminen ja alueelliset vastaukset: rannikkoalueiden tapaus"	Ei	Kyllä ³³	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate, monitasoinen hallinto)

³² Energia- ja ympäristökysymysten osalta – riippuu kunkin tulevan mahdollisen lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta.

³³ Energia- ja ympäristökysymysten osalta – riippuu kunkin tulevan mahdollisen lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁰	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2012) 95 final, CdR 1119/2012 (ENVE)	30. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Kohti seitsemättä ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa – EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon tehostaminen"	Ei	Kyllä	Kyllä (SMN-verkoston kohdennettu kuuleminen 25. toukokuuta – 6. heinäkuuta. 2012)	Kyllä	Kyllä (toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 876 final, – 2011/0429 (COD) CdR 1120/2012 (ENVE)	30. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Vesipolitiikan alan prioriteettiaineet"	Kyllä	Kyllä	Ei (kuitenkin kannanottojen julkaiseminen REGPEXissä)	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (suhteellisuusperiaate)
COM(2012) 46 final, CdR 1121/2012 (ENVE)	30. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Komission kertomus – Maaperän suojelua koskevan teemakohtaisen strategian täytäntöönpano ja käynnissä oleva toiminta"	Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, hallinnollinen taakka)

NAT

Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁴	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosta kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 709 final, CdR 67/2012 (NAT)	4. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Kansanterveyskasvun tukena -ohjelman eli EU:n kolmannen terveysalan monivuotisen toimintaohjelman perustamisesta kaudeksi 2014–2020"	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä (noudattaminen)	Kyllä (lainsäädännön parantaminen, hallinnollinen taakka)
COM(2011) 707 final, CdR 66/2012 (NAT)	4. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kuluttajaohjelmasta vuosiksi 2014–2020"	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen)

34

Lainsäädäntöprosessin aikana.

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁴	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 625 final./2, COM(2011) 626 final./2, COM(2011) 627 final./2, COM(2011) 628 final./2, COM(2011) 629 final., COM(2011) 630 final., COM(2011) 631 final, CdR 65/2012 (NAT)	4. toukokuuta 2012	Lausunto aiheesta "Yhteisen maatalouspolitiikan uudistusta ja maaseudun kehittämistä vuoden 2013 jälkeen koskevat säädösehdotukset"	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä (toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 416 final, - COM(2011) 417 final, - COM(2011) 418 final, - COM(2011) 424 final, - COM(2011) 425 final, CdR 239/2011 (NAT)	4. toukokuuta 2012	Lausunto yhteisen kalastuspolitiikan uudistusta koskevista säädösehdotuksista	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (suhteellisuusperiaate, hyvä hallintotapa)
COM(2011) 934 final, CdR 740/2012 (NAT)	19. heinäkuuta 2012	Lausunto aiheesta "Unionin pelastuspalvelumekanismi"	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)

Lausunnon viite#	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁴	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteen / suhteellisuusperiaatteen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2011) 804 final, CdR 34/2012 (NAT)	9. lokakuuta 2012	Lausunto Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR)	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen, monitasoinen hallinto)
COM(2011) 782 final, CdR 741/2012 (NAT)	9. lokakuuta 2012	Lausunto meristrategian laadinnasta Atlantin valtameren alueelle	Ei	Kyllä ³⁵	Ei	Ei	Kyllä (monitasoinen hallinto)
COM(2012) 79 final, CdR 1749/2012 (NAT)	30. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Eurooppalainen innovaatiokumppanuus 'maatalouden tuottavuus ja kestävyys'"	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (monitasoinen hallinto)
COM(2012) 225 final, CdR 1750/2012 (NAT)	29. marraskuuta 2012	Lausunto aiheesta "Euroopan kuluttaja-asioiden toimintaohjelma – edistetään luottamusta ja kasvua"	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä (toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate)

35

Alueellisen yhteenkuuluvuuden osalta – riippuu kunkin tulevan mahdollisen lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta.

BUDG

Yleiskatsaus 1. tammikuuta 2012 – 31. joulukuuta 2012 hyväksytyihin lausuntoihin

Lausunnon viite	Pvm	Otsikko	Onko kyseessä säädösehdotus?	Politiikanala, jolla AK:n kuuleminen on pakollista ³⁶	Onko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkosto kuultu?	Arvioidaanko lausunnossa toissijaisuusperiaatteen noudattamista?	Muut viittaukset toissijaisuusperiaatteeseen / suhteellisuusperiaatteeseen / lainsäädännön parantamiseen?
COM(2012) 42 final, COM(2012) 388 final, CdR 1777/2012 (BUDG)	9. lokakuuta 2012	Lausunto aiheesta "Uusi vuoden 2013 jälkeinen monivuotinen rahoituskehys"	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä (lainsäädännön parantaminen)

Liite 3

TOISSIJAISSUUS- JA SUHTEELLISUUSPERIAATTEIDEN KANNALTA KESKEISIÄ, VUONNA 2012

HYVÄKSYTTYJÄ LAUSUNTOJA

1. Oma-aloitteinen lausunto aiheesta "Monitasoisen hallinnon kulttuurin luominen Eurooppaan: alueiden komitean valkoisen kirjan jatkotoimet"

(CdR 273/2011, annettu 15. helmikuuta 2012)

Lausunnossa vahvistettiin poliittinen sitoutuminen, jonka AK ilmaisi 17. kesäkuuta 2009 hyväksytyssä monitasoista hallintoa koskevassa valkoisessa kirjassa³⁷, sekä tuotiin esille useita poliittisia periaatteita ja suuntaviivoja, joiden avulla varmistetaan lausunnossa käsiteltävän hankkeen – Euroopan rakentaminen kumppanuuden pohjalta – toteuttaminen.

Erityisesti kehitettiin monitasoisen hallinnon käsitettä: se "*muodostuu unionin, jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten koordinoitusta toiminnasta, joka puolestaan pohjautuu toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteisiin sekä kumppanuuteen, jota toteutetaan toiminnallisen ja institutionaalisen yhteistyön muodossa Euroopan unionin politiikkojen laatimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi*". Lisäksi korostettiin yhteyttä monitasoisen hallinnon ja toissijaisuuden välillä: ensin mainittu liittyy eri hallintotasojen toimivaltaan, ja jälkimmäinen korostaa niiden vuorovaikutusta.

Lausunnossa AK korosti tehneensä aloitteen "monitasoisen hallinnon Euroopan unionin tason tulostaulusta", jonka avulla voidaan arvioida vuosittain tämän hallintomallin keskeisten periaatteiden ja mekanismien huomioimista Euroopan unionin poliittisessa syklissä. AK on myös ryhtynyt laatimaan monitasoista hallintoa koskevaa Euroopan unionin peruskirjaa, jonka avulla pyritään liittämään yleisen ja yhteisen eurooppalaisen hallintotavan käsite unionin arvopohjaan ja jonka tulisi johtaa siihen, että paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat enenevässä määrin unionin demokratiaan.

2. Lausunto aiheesta "Ehdotus yleisasetukseksi yhteiseen strategiakehykseen kuuluvista rahastoista"

(COM(2011) 615 final, CdR 4/2012, annettu 3. toukokuuta 2012)

Lausunnossa AK piti tervetulleena sitä, että "*Euroopan sosiaalirahasto säilytetään koheesiopolitiikassa perusluonteisena välineenä, jonka avulla edistetään työllisyyttä, työntekijöiden osaamista ja sosiaalista osallisuutta*", mutta painotti "*kuitenkin, että alueviranomaiset ja toimivaltaiset paikallisviranomaiset päättävät toissijaisuusperiaatteen mukaisesti investointiprioriteettien valinnasta ja rakennerahastovarojen jakamisesta EAKR:n ja ESR:n kesken*".

37

Alueiden komitean valkoinen kirja monitasoisesta hallinnosta, CdR 89/2009 fin.

Komission asiakirjaan ehdotettiin muun muassa seuraavaa muutosta: *"Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti hallintoviranomaiset valitsevat itsenäisesti temaattiset tavoitteet ja investointiprioriteetit, joihin unionin tuen kokonaisuus keskitetään."* Muutosehdotuksen perustelussa todetaan, että vaikka komitea kannattaa periaatetta varojen keskittämisestä tiettyyn, rajalliseen määrään temaattisia tavoitteita/investointiprioriteetteja, se katsoo, että *"tavoitteiden ja prioriteettien valinta tulisi jättää hallintoviranomaisten vastuulle siten, että se tehdään Eurooppa 2020 -tavoitteiden ja yhteisen strategisen kehityksen paikallisten painotusten pohjalta"*.

Lausunnossa AK totesi lisäksi, että *"hallinto- ja valvontaviranomaisen hyväksymistä koskeva ehdotus on hylättävä. On EU:n toissijaisuusperiaatteen mukaista, että jäsenvaltiot toteuttavat koheesiopolitiikkaa. Valtion viranomaisten hyväksymiselle muiden valtion viranomaisten toimesta ei eräissä jäsenvaltioissa ole hallinto-oikeudellista perustetta, ja näin puututaan jäsenvaltioiden itsehallintoon."*

3. Lausunto aiheesta "Ehdotus asetukseksi EAKR:sta"

(COM(2011) 614 final, CdR 5/2012, annettu 3. toukokuuta 2012)

Lausunnossa ilmaistiin AK:n näkemys, jonka mukaan *"Euroopan komission laatima luonnos asetukseksi kaventaa liian voimakkaasti EAKR:n tukipalettia eikä anna jäsenvaltioille eikä alueille tarvittavaa alue- ja rakennepoliittista toimintavaraa, jotta niin perussopimuksen tavoitteet kuin Eurooppa 2020 -strategia voitaisiin ottaa huomioon alueellisesti ja paikallisesti mukautetuissa toimissa"* ja että *"näin rajoitetaan mahdollisuuksia käynnistää EAKR:n tuella integroituja alueellisia ja paikallisia kehitysstrategioita, joissa otetaan huomioon kulloisetkin alueelliset ja paikalliset vahvuudet ja tarpeet ja jotka juuri näin edistävät merkittävästi talouskasvua ja työllisyyttä"*.

Yleisemmällä tasolla lausunnossa kehoitettiin ottamaan neuvotteluissa paremmin huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet, jotta *"EAKR-tuesta ei tulisi keskitettyä, ylisäänneltyä ja selvästi aiempaa byrokraattisempaa"*. Euroopan komissiota kehoitettiin yhteistyössä neuvoston ja Euroopan parlamentin kanssa tarkistamaan ehdotettua asetusta edellä esitetyn mukaisesti.

4. Lausunto aiheesta "Ehdotus asetukseksi ESR:ksi"

(COM(2011) 607 final, CdR 6/2012, annettu 3. toukokuuta 2012)

Lausunnossa AK ilmaisi huolensa siitä, että *"useat komission ehdotuksen kohdat herättävät kysymyksiä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen rikkomisesta. Tällaisia kohtia ovat esimerkiksi ne, jotka koskevat temaattista keskittämistä ja heikentävät näin mahdollisuuksia sovittaa ESR:n toimenpiteitä kunkin alueen tarpeisiin ja erityispiirteisiin."*

Komitea muistutti, että *"perussopimusten mukaan komission velvollisuutena on noudattaa toissijaisuusperiaatetta, mikä on erityisen tärkeää AK:lle. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan 2 artiklassa määrätään, että säädösten hyväksymismenettelyn*

yhteydessä järjestettävissä kuulemisissa on aina 'tarvittaessa otettava huomioon suunniteltujen toimien alueellinen ja paikallinen ulottuvuus'. Lisäksi saman pöytäkirjan 5 artiklassa täsmennetään vaatimuksia, jotka koskevat komission velvollisuutta perustella ehdotuksensa. Ehdotettuun asetukseen sisältyy pelkkä yleisluonteinen ja epämääräinen kehoitus varmistaa ESR:n toimenpiteiden tehokkuus, joten se tuskin täyttää näitä vaatimuksia."

Lisäksi AK katsoi, että ehdotuksessa valittu menettelytapa temaattisen keskittämisen tavoitteen saavuttamiseksi ei ole toissijaisuusperiaatteen mukainen: komitea "*kannattaa temaattisen keskittämisen tavoitetta mutta vastustaa komission valitsemaa menettelytapaa ja menettelyä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ehdotetun ESR-asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa asetettujen sääntöjen mukaan jäsenvaltioiden on pakko keskittää kunkin toimenpideohjelman käytettävissä olevista määrärahoista erittäin suuri osa – 80 prosentista 60 prosenttiin alueen luokasta riippuen – enintään neljään kaikkiaan 18 investointiprioriteetista, mikä ei ole toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukaista, kuten aikaisemmin on jo mainittu, sillä tämä saattaa osoittautua riittämättömäksi tavaksi kattaa kunkin alueen erityistarpeet ja prioriteetit."*

5. Lausunnot Euroopan laajuisten liikenne- ja energiaverkkojen suuntaviivojen tarkistamisesta ja Verkkojen Eurooppa -välineestä

(COM(2011) 665 ja COM(2011) 659, CdR 8/2012 ja CdR 648/2012, annettu 3. toukokuuta ja 19. heinäkuuta 2012)

Vuonna 2012 toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston toimintasuunnitelmassa keskityttiin näihin kahteen lausuntoon. Tämä mahdollisti ensimmäisen kerran suoran näkemystenvaihdon AK:n esittelijöiden ja verkoston jäsenten välillä. Vuoden alussa järjestettiin myös verkoston kohdennettu kuuleminen Verkkojen Eurooppa -välineestä. Edellä mainittujen AK:n lausuntojen esittelijät Bernard Soulage (FR, PSE) ja Ivan Žagar (SL, PPE) osallistuivat Open Days 2012 -tapahtuman yhteydessä järjestettyyn subsidiariteettityöpajaan. AK on antanut tukensa molemmille aloitteille sekä muistuttanut, että alue- ja paikallisviranomaisten ottaminen mukaan eri menettelyiden kaikkiin vaiheisiin on tärkeää.

6. Lausuntoluonnos aiheesta "Lentoasemapaketti"

(COM(2011) 823 final, COM(2011) 828 final, COM(2011) 824 final, COM(2011) 827 final, CdR 649/2012, hyväksytty 19. heinäkuuta 2012)

Lausunnossa AK totesi useiden kohtien komission ehdotuksessa olevan toissijaisuusperiaatteen vastaisia.

AK kannatti "*Euroopan komission näkemystä, jonka mukaan tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti on valittava kustannustehokkain toimenpide melunvähennystavoitteiden saavuttamiseksi*", mutta katsoi, että "*komissiolle kaavailtu tarkistus oikeus ylittää toissijaisuusperiaatetta ajatellen komission toimivallan. Alueviranomaisten on määrättävä toimintarajoitukset siten, että niissä otetaan*

huomioon paikalliset olosuhteet ja erityispiirteet. Euroopan komission lisätarkistusoikeus ei ole tarpeen eikä suhteellisuusperiaatteen mukainen".

Niinpä AK ehdotti toimintarajoituksia koskevan 10 artiklan poistamista komission ehdotuksesta, sillä "nykyisessä sanamuodossaan [kyseinen artikla] voisi vaarantaa alueellisten välitysmenettelyjen tulokset. Lentoasemien, kulloisenkin alueen ja kansalaisten väliset sopimukset saavutetaan usein vuosia kestäneiden työläiden ja uuvuttavien neuvottelujen jälkeen. Saksan liittoneuvosto, Itävallan liittoneuvosto, Ranskan senaatti ja Alankomaiden parlamentin ensimmäinen kamari katsoivat, että komission 10 artiklan mukainen tarkistamisoikeus on Euroopan unionin toissijaisuusperiaatteen vastainen."

Lisäksi AK katsoi, että "ehdotettu Euroopan komission oikeus nimetä kulloisetkin 'verkkoon kuuluvat lentoasemat' ylittää toissijaisuusperiaatetta ajatellen komission toimivallan. Komissio voi mainitun oikeuden nojalla vaatia jäsenvaltioita kohtelemaan yksittäisiä lentoasemia eri tavoin ja eriytetysti."

7. Lausunto aiheesta "Kohti seitsemättä ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa – EU:n ympäristölainsäädännön soveltamisen tehostaminen"

(COM(2012) 95 – Enemmän hyötyä irti EU:n ympäristötoimenpiteistä: luottamuksen lisääminen parantamalla tietämystä ja reagointia (komission tiedonanto), CdR 1119/2012, hyväksytty 30. marraskuuta 2012)

Lausunnon esittelijä Nilgun Canver (UK, PSE) kykeni hyödyntämään toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kohdennettua kuulemistä, joka toteutettiin 25. toukokuuta – 6. heinäkuuta 2012. Lausunnossaan AK pani merkille, että komissio ei tiedonannossaan (COM(2012) 95) arvioi esitetyjä vaihtoehtoja sen perusteella, ovatko ne toissijaisuusperiaatteen mukaisia. Lisäksi AK katsoi, että tiedonannossa esitetyt vaihtoehtoja "ei ole vielä kehitetty niin paljon, että ne voisivat muodostaa lopullisen näkemyksen. Lisäksi paljon riippuu siitä, päättääkö (ja jos niin miten) Euroopan komissio jatkaa joidenkin vaihtoehtojen käsittelyä."

Ottaen edellä mainitun varauksen huomioon, lausunnossa viitattiin toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston kuulemiseen ja pantiin merkille huomiot, "joissa todetaan yleisesti ottaen, että tiedonannossa esitetyt vaihtoehdot, kunhan ne saavat lopullisen muotonsa, eivät todennäköisesti ole merkittävästi toissijaisuusperiaatteen vastaisia". Lisäksi todettiin, että "vaikka nykyisen tarkastuskehyksen parantamista tuetaan, on mahdollista, että toissijaisuusperiaatteen seurantaverkostossa vastustetaan jossain määrin sen muuttamista sitovaksi. Myös EU-tason tarkastuselimen perustamista saatetaan vastustaa. Samalla tavoin voi käydä niin, että vaikka jäsenvaltioiden valitusten käsittelyn arviointiperusteita tuetaan, jotkin seurantaverkoston jäsenistä saattavat haluta, että nämä olisivat luonteeltaan ei-sitovia suosituksia. Vallalla näyttää olevan yhteisymmärrys siitä, että EU:n tulisi määritellä ehdot, joiden avulla EU:n ympäristölainsäädännön alalla varmistetaan tehokas ja tosiasiallinen mahdollisuus vedota kansallisiin tuomioistuimiin."

8. Lausunto julkisia hankintoja koskevasta paketista ja lausunto käyttöoikeussopimusten tekemisestä

(COM(2011) 895 ja 896 final, CdR 99/2012, hyväksytty 9. lokakuuta 2012; ja COM(2011) 897 final, CdR 100/2012, hyväksytty 19. heinäkuuta 2012)

Molempien lausuntojen tukena oli ensimmäinen koordinoitu kuulemismenettely, jonka AK järjesti yhdessä alueparlamenttien ja -hallitusten kanssa REGPEXin kautta. Kumppaneita pyydettiin kertomaan näkemyksiään ennakkovaroitusvaiheessa 11. tammikuuta – 8. maaliskuuta 2012. Lainsäädäntöpakettia käsittelevien AK:n lausuntojen molemmille esittelijöille – Henk Koolille (NL, PSE) käyttöoikeussopimusten osalta ja Catarina Segersten Larssonille (SV, PPE) julkisten hankintojen osalta – toimitettiin raportti, jossa analysoitiin ja tiivistettiin toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston 12 kumppanin esittämiä näkemyksiä ja jossa viitattiin kansallisten parlamenttien hyväksymiin kannanottoihin saman jakson aikana.

Käyttöoikeussopimuksia käsittelevässä lausunnossa todettiin yleisellä tasolla, että *"ehdotuksen on kunnioitettava toissijaisuusperiaatetta. Alue- ja paikallisviranomaisilla on säilytettävä valinnan vapaus päättää urakoiden ja palveluiden järjestämisestä itse tai niiden antamisesta kolmannen osapuolen tehtäväksi."* Julkisia hankintoja käsittelevässä lausunnossa ilmaistiin syvällisempi huolenaihe: siinä huomautettiin, että *"ehdotus loukkaa jäsenvaltioiden oikeutta järjestää oma julkishallintonsa ja on toissijaisuusperiaatteen vastainen"*.

9. Lausunto tietosuojapakettista

(COM(2012) 9, 10, 11 final, CdR 625/2012, annettu 10. lokakuuta 2012)

Lausunnossa myönnettiin, että *"yksityistalouden alalla voidaan hyvistä syistä perustella pyrkimystä yhdenmukaistaa täysin osia unionin tietosuojalainsäädännöstä siirtymällä asetukseen"*. Siinä kuitenkin todettiin, että yleisestä tietosuoja-asetuksesta sekä poliisi- ja oikeusalan direktiivistä koostuva kokonaispaketti on herättänyt vastustusta, joka liittyy sen yhteensopivuuteen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden kanssa. Useat alueparlamentit ja -hallitukset ovat nimittäin ilmaisseet huolensa asiasta.

Lausunnossa pohdittiin yleisen tietosuoja-asetuksen toteuttamistapaa, eli varsin abstraktia asetusta, jossa komissiolle annetaan jonkin verran valtuuksia delegoitujen säädösten antamiseen myös keskeisissä kysymyksissä. Komitea katsoi sen vuoksi, että julkissektorin suorittamasta henkilötietojen käsittelystä ja työlainsäädännöllisistä kysymyksistä tulee säätää jatkossakin direktiivillä. Lisäksi komitea *"suhtautui epäilevästi siihen, kuuluuko pelkästään jäsenvaltion sisällä tapahtuvaa tietojen käsittelyä koskeva sääntely poliisi- ja oikeusalaan koskevan direktiiviehdotuksen puitteissa niin ikään Euroopan unionin lainsäädäntävallan piiriin ja onko se toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaista"*.

10. Lausunto aiheesta "Palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuva työntekijöiden lähettäminen työhön toiseen jäsenvaltioon"

(COM(2012) 131 final; COM(2012) 130 final; CdR1185/2012, annettu 29. marraskuuta 2012)

Lausunto hyväksyttiin sen jälkeen, kun komissio oli perunut ehdotuksen neuvoston asetukseksi työtaisteluoikeuden harjoittamisen suhteutumisesta sijoittautumisvapauteen ja palvelujen tarjoamisen vapauteen ("Monti II") jäsenvaltioiden parlamenttien aktivoitua "keltaisen kortin" menettelyn. AK kuitenkin totesi lausunnossa, että myös sen mielestä lakko-oikeus kuuluu selkeästi EU:n lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle ja että ehdotus on tältä osin vailla oikeusperustaa.

Lisäksi lausunnossa tähdennettiin, että *"mikäli komissio ei olisi peruuttanut asetusehdotustaan, kansallisten parlamenttien antamien perusteltujen lausuntojen sekä AK:n välityksellä esitettyjen aluetason näkemysten valossa komitea olisi voinut harkita jälkikäteen kanteen nostamista asetusehdotusta vastaan toissijaisuusperiaatteen noudattamatta jättämisen takia, ottaen huomioon sekä valittu oikeusperusta että riittämätön näyttö unionin toimien tuomasta lisäarvosta alalla"*. Lisäksi huomautettiin AK:n seuraavan jatkossakin toissijaisuusperiaatteen noudattamista tässä asiassa hyvin tarkkaan.

Lisätietoja:

Yksikkö E2 – Toissijaisuusperiaate

subsidiarity@cor.europa.eu
www.cor.europa.eu/subsidiarity

EUROOPAN UNIONI

Alueiden komitea